

Seat No. _____

HAK-1901100102030800

M. A. (Sem.-III) (CBCS) (WEF-2019) Examination

May - 2023

Sanskrit

(Rupak Uttar Ram Charit)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- १ नीयेनामांथी कोष्पशु चार श्लोकोनो अनुवाद करो : १४
- 1 Translate any **four** of the following verses : 14
- (१) अथेदं रक्षोभिः कनकहरिणच्छद्मविधिना
तथा वृत्तं पापैर्व्यथयति यथा क्षालितमपि ।
जनस्थाने शून्ये विकलकरणैरार्यचरितै-
रपि ग्रावा रोदित्यपि दलति वज्रस्य हृदयम् ॥ (१/२८)
- (२) वितरति गुरुः प्राज्ञे विद्यां यथैव तथा जडे
न तु खलु तयोर्ज्ञाने शक्तिं कवोत्यपहन्ति वा ।
भवति च पुनर्मूयान्भेदः फलं प्रति तद्यथा
प्रभवति शुचिबिम्बग्राहे मर्णिन मृदांचयः ॥ (२/४)
- (३) न किल भवतां देव्याः स्थानं गृहेऽभिमतं तत
स्तृणमिव वने शून्यं त्यक्ता न चाप्यनुशोचिता ।
चिरपरिचितास्ते ते भावाः परिद्रवयन्ति मा-
मिदमशरणैच्चास्माभिः प्रसीदत रुद्यते ॥ (३/३२)
- (४) आसीदियं दशरथस्यगृहे यथा श्रीः
श्रीरेव वा किमुपमानपदेन सैषा ।
कष्टं यतान्यदिव दववशेन जाता
दुःखात्मक किमपि भूतमहो विपाकः ॥ (४/६)
- (५) सिद्धं ह्येतद्वाची वीर्यं द्विजानां
बाहवोवीर्यं यत्तु तत्क्षत्रियाणाम् ।
शस्त्रग्राही ब्राह्मणो जामदग्न्य-
स्तस्मिन्दान्ते का स्तुतिस्तस्य राज्ञः (५/३२)
- (६) विना सीतादेव्या किमिव हि न दुःखं रघुपतेः
प्रियानाशे कृत्स्नं किल जगदरण्यं हि भवति ।
स च स्नेहस्तावानयमपि वियोगो निरवधिः
किमेवं त्वं पृच्छस्यनधिगत रामायण इव ॥ (६/३०)

૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પૂર્વાપર સન્દર્ભ સાથે સમજાવો : ૧૪

2 Explain any four with reference to the context of the following : 14

- (૧) સતાં કેનાપિ કાર્યેણ લોકસ્યારાધનં વ્રતમ્ ।
- (૨) તીર્થોદકં ચ વહ્નિશ્ચ નાન્યતઃ શુદ્ધિમર્હતઃ ।
- (૩) સતાં સદ્ધિઃ સદ્ગઃ કથમપિ હિ પુણ્યેન ભવતિ ।
- (૪) ગુણાઃ પૂજાસ્થાનં ગુણિષુ ન ચ લિઙ્ગં ન ચ વયઃ ।
- (૫) સકરુણા હિ ગુરવો ગર્ભરૂપેષુ ।
- (૬) સાનુસદ્ગાણિ કલ્યાણાણિ ।

૩ ઉત્તરરામચરિતમ્ને આધારે ભવભૂતિની નાટ્યકલાનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

3 Evaluate the dramatic art of ભવભૂતિ with reference to 14
ઉત્તરરામચરિતમ્ ।

અથવા / OR

૩ ‘કારુણ્યં ભવભૂતિરેવ તનુતે ।’ સમજાવો. ૧૪

3 Explain - ‘કારુણ્યં ભવભૂતિરેવ તનુતે ।’ 14

૪ ઉત્તરરામચરિતમ્નો પ્રેરણાસ્તોત જણાવી કવિએ કરેલા ફેરફારો જણાવો. ૧૪

4 Explain the ઉત્તરરામચરિત's original story and changes done by poet 14
ભવભૂતિ.

અથવા / OR

૪ ઉત્તરરામચરિતમ્ને આધારે રામનું પાત્ર વર્ણવો. ૧૪

4 Draw the character sketch of રામ according to ઉત્તરરામચરિતમ્ । 14

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

5 Write short notes on any **two** of the following : 14

- (૧) ભવભૂતેર્દામ્પત્યભાવના ।
- (૨) છાયા-સીતાદશ્ય-મહત્ત્વજ્ઞ ।
- (૩) ચિત્રદર્શનપ્રસદ્ગઃ ।
- (૪) ભવભૂતેઃ પ્રકૃતિનિરુપણમ્ ।